

Vážení čtenáři,

po dvaceti letech existence odborného časopisu Divadelní revue (vznikl v roce 1989) nastal čas na změnu. Divadelní revue představuje všeobecně respektovanou oborovou stálíci otevřenou celé teatrologické obci i spřízněným oborům a od počátku se snaží pěstovat kritické myšlení o historii i teorii divadla. A na tuto dobrou tradici chce navázat i nová podoba časopisu.

Nelze se ubránit dojmu, a bohužel je to i víc než jen pouhý dojem, že česká teatrologie – ve srovnání například s polskou – jaksí ztratila dech. Kvete-li na několika ostrůvcích díky pečlivé práci několika historiček a historiků divadelní historiografie, divadelní teorie za „poslední“ léta nevzkvátá, nemluvě o úrovni divadelní kritiky a alarmujícím poklesu kvality ediční praxe. Česká teatrologie je nevelká, kontinuita generací byla narušena, institucí máme pomalu na prstech jedné ruky... Bez vzájemného respektu, spolupráce, hledání cest a vizí i reakcí na aktuální podněty, obávám se, budeme jen živořit či docela zanikneme a nahradí nás dynamičtí „projektanti“ a šarlatáni kvazi kultury prázdných idejí.

Příčiny a řešení této stagnace nepojmenuje jeden editorial začínajícího šéfredaktora, je to otázka široké oborové diskuse, nicméně tu může zaznít poukaz na dvě zjevné mezery, na jejichž zaplnění se může časopis podílet. Jednou je absence pravidelného vědeckého života a druhou je odborná polemika – životadárny žánr, u nás téměř vyhybnulý. Kýženou změnu pochopitelně nedokáže uskutečnit ani redakce jednoho časopisu. Může k ní ale vytvářet prostor, iniciovat a přispívat k jejímu formování. Podstatou jsou ovšem autoři, témata, čtenáři a diskuse. (Dobrá zpráva je, že v Brně prochází proměnou staronová Theatralia-Yorick... a konečně vznikly i kritické drobníčky Hybris a Studentský SAD.)

Divadlo je především otázkou přítomnosti a k jeho poznávání potřebujeme pracovat na divadelní teorii, je třeba utvářet a stále kriticky přehodnocovat nástroje k vidění divadla i světa. Zde se proto neobejdeme bez propojení s jinými obory (tolik plédovanou interdisciplinaritou) a zejména bez aktivní spolupráce se zahraničím. Věci zřejmé.

Nový ročník proto otevíráme teoretickým blokem *přístupy k divadlu*, kde se nejen na otázky přítomnosti pokouší odpovědět Patrice Pavis ve studii o metodách analýzy představení; Martin Pšenička nastiňuje některé zásadní problémy současné divadelní teorie; Gabriele Sofia píše o historii objevu zrcadlových neuronů a teoriích komplexity; a blok doplňuje exkurz Markéty Polochové do jazyka překladu teorie. Mnohé k tématu přístupů naznačují i odpovědi na *anketu* o „bílých místech v české teatrologii“. O *českých národních divadlech* z nových perspektiv píšou ve druhém tématu čísla Petra Ježková a Vojtěch Poláček.

Tvář časopisu by tak mimo jiné měly v jednotlivých číslech určovat podobné tematické bloky. Nepůjde o čísla monotematická, ale o celky tu pevněji, tu volněji koncipované, které doplní i samostatné studie. Témat k pojednání se nabízí přehršel, jsou i jaksí nasnadě, ale o to těžší je nad touto hromadou problémů najít autory k jejich zpracování. Ano, to je výzva. Oznamovat proto výhledy dalších čísel by bylo sebevražedné; můžeme ale konstatovat, že bychom se měli vyváženě věnovat

historii i teorii, prostředí domácímu i zahraničnímu, přesahům do jiných disciplín (konečně snažíme se o to i v mnohých studiích tohoto čísla) a je tu i otázka probádání nedávné historie po roce 1989...

Kromě původních českých textů budeme i nadále tisknout překlady zahraničních autorů. V tomto čísle jsou to kromě již zmíněných studie Georgese Banu a Bernarda Dorta, s nimiž vzdáváme poctu Otomaru Krejčovi.

Další výraznou změnou je snížení periodicity – ze čtvrtletníku na čtyřměsíčník (jiné slovo čeština nemá) –, přitom jsme ale zachovali původní roční stránkový rozsah. Divadelní revue bude vycházet v březnu, červnu a listopadu.

V prvním čísle představujeme nové i původní rubriky, se kterými byste se v Divadelní revue měli v budoucnu setkávat. V samostatné rubrice *analýza* bychom rádi přinášeli soustředěnější pohled na vybrané inscenace minulosti i ty ještě přítomné na repertoáru (tentokrát je to text Jana Šotkovského o třech inscenacích Hedy Gablerové). Chceme se tím přiblížit k současnému divadlu i dění a podobné si slibujeme i od rubriky *esej* (v tomto čísle píše Vladimír Just o vzniku a proměnách Divadelní revue). Jednou ročně uspořádáme *anketu* na obecnější téma a novou rubrikou je i *rozhovor* (David Drozd rozmlouvá s Ivem Osolobě). Obligátní *recenze* české i zahraniční knižní produkce a *zprávy* z oboru doplňuje přehled o *nových knihách* a *kalendárium* oborových událostí. Pochopitelně pokračujeme v důležité rubrice *dokumenty*.

Jednou ročně vyjde v angličtině výběr z textů ročníku pod názvem *Czech Theatre Review – a yearly selection of critical analyses* chceme tak pootevřít české teatrologii dveře do světa, dát o sobě vědět. Letošní „nulté“ anglické číslo bude koncipováno jako výběr ze studií dosavadních dvaceti ročníků.

Divadelní revue zůstává recenzovaným periodikem (od roku 2006 jsme zapsáni v mezinárodní databázi ERIH – European Reference Index for the Humanities) a zadané texty proto procházejí oponentským řízením nezávislých lektorů, které jsme se rozhodli uvádět i v tiráži; tamtéž najdete i nové složení redakční rady.

Změnu tváře jsme podtrhli i novou, přívětivější výtvarnou podobou. Předplatitelé již zaregistrovali mírné zvýšení ceny – jak optické kvůli přechodu na tři čísla ročně, tak to skutečné – neboť dlouhodobě nízká cena již nebyla udržitelná.

Na nových webových stránkách (www.divadlo.cz/revue) najdete mimo jiné dva bonusy – videozáznamy dvou divadelních představení analyzovaných v tomto čísle. Připravujeme též knižní vydání bibliografie časopisu za léta 1989–2009.

Vážení čtenáři a kolegové, těšíme se na spolupráci, vaše reakce, příspěvky a tvůrčí podněty. Za redakci, redakční radu, spolupracovníky i autory prvního čísla Vám přejí inspirativní čtení

Honza Petružela
šéfredaktor